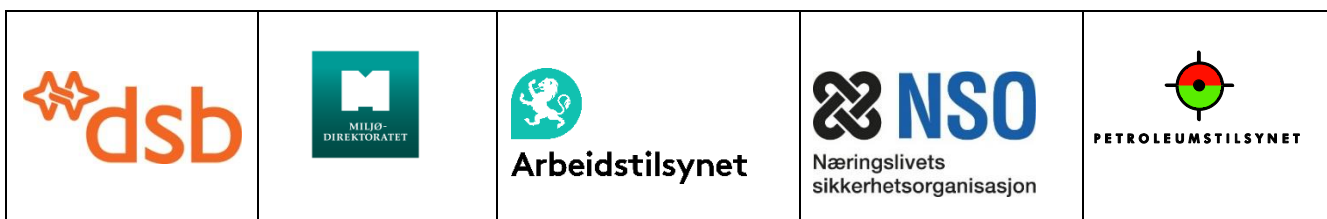

Årsrapport 2018

Koordineringsgruppen for storulykkeforskriften (KFS)

1. Innledning om arbeidet i 2018

Koordineringsgruppen for storulykkeforskriften¹ (KFS) er opprettet for på beste måte å oppfylle Seveso-direktivets² krav til oppfølging av myndighetsforpliktelsene. Samarbeidende myndigheter er Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Arbeidstilsynet (AT), Miljødirektoratet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) og Petroleumsstilsynet (Ptil). DSB leder koordineringsgruppen, og har et teknisk sekretariat som støtte for myndighetenes oppfølging av forskriften.

KFS sine arbeidsoppgaver er beskrevet i mandat av 6. desember 2011, sist revidert 19. april 2017. Sekretariatets oppgaver fremkommer av vedlegg til mandatet for KFS.

Koordineringsgruppens medlemmer i 2018:

Etat	Navn	Funksjon
Arbeidstilsynet	Kristin Log Indbjo / Ingar Andersen	Medlem/ varamedlem
Miljødirektoratet	Kari Kjøngisen / Alexander Kristiansen Alexander Kristiansen/ Ole Jakob Birkenes	Medlem/ varamedlem (1. halvår) Medlem/ varamedlem (2. halvår)
NSO	Bjørn Egil Jacobsen / Inger Bye	Medlem / varamedlem
Ptil	Arne Johan Thorsen / Espen Landro	Medlem/ varamedlem
DSB	Vibeke Henden Nilssen Kåre Løvdal Ragnhild Gjøstein Larsen	Sekretariat (saksbehandler) Sekretariat (juridisk saksbehandler) Sekretariat (leder og saksbehandler)

Koordineringsgruppen har i 2018 hatt fem ordinære møter og et to-dagers planleggingsmøte. Ressursmessig har de fleste storulykkemyndighetene i 2018 brukt noe mer ressurser enn i 2017, på grunn av et økt antall sikkerhetsrapporter og meldinger som er mottatt for vurdering. DSB har i 2018 brukt færre ressurser på tilsyn enn de andre myndighetene, da det måtte fristilles ressurser for å arbeide med ulike omstillingsaktiviteter knyttet til effektivisering av forvaltningsoppgaver, herunder forbedring og effektivisering av tilsyn i DSB. Kompenserende tiltak er beskrevet i kapittel 2.5 om tilsynet i 2018, og i Vedlegg 1.

DSB har i 2018 brukt til sammen to årsverk på koordineringsgruppen og arbeidet i sekretariatet for storulykkekoordineringen. Sekretariatet står for saksbehandling, tilrettelegging og saksforberedelse til møter, kontakt med virksomheter og har hovedansvaret for gjennomføring av seminarer og konferanser og for revisjon av storulykkeforskriften. Videre ivaretar sekretariatet hovedkontakten mot EU og tekniske arbeidsgrupper i EU-systemet, og rapportering til EU vedrørende oppfølging av Seveso III-direktivet.

Tall fra sekretariatet for 2018 viser følgende omfang av oppdaterte sikkerhetsrapporter og meldinger som er sendt ut for vurdering:

- 38 (17 i 2017) sikkerhetsrapporter er sendt til behandling. Mange rapporter blir fortsatt underkjent ved første gangs behandling fordi de ikke tilfredsstiller forskriftens krav, men vi ser en gradvis forbedring etter hvert som virksomhetene velger å benytte den malen vi har utarbeidet.
- 65 (29 i 2017) meldinger etter storulykkeforskriften er sendt myndighetene til behandling. Arbeidsbelastningen pr myndighet er likevel omtrent den samme som i 2017, fordi det er etablert en praksis om at kun en myndighet vurderer meldinger på vegne av alle. Endringen gjør imidlertid at DSB sitt sekretariat bruker noe mer tid på hver enkelt melding, for å sikre likebehandling av meldingene. 15 meldepliktige eksplosivlagre er behandlet av DSB i fm utstedelse av tillatelse og kommer i tillegg.

¹ Forskrift 3. juni 2016 om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer.

² Directive 2012/18/EU on the control of major-accident hazards involving dangerous substances.

DSBs arkiv har for 2018 registrert 407 journalposter for koordineringsgruppens sekretariat, tilsvarende tall for 2017 var 440.

En rekke påminninger er sendt ut i brev eller på e-post på grunn av manglende innsending av sikkerhetsrapporter og meldinger til storulykkemyndighetene, og varsel om tvangsmulkt har blitt sendt til 13 virksomheter for manglende innsending av oppdatert dokumentasjon tross gjentatte påminninger. Vedtak om tvangsmulkt er fattet, og løper, for 4 virksomheter.

I tillegg til dette kommer den myndighetsinterne korrespondansen relatert til disse journalpostene, møter og annen kontakt med virksomheter som ønsker informasjon og veiledning relatert til utarbeidelse eller oppdatering av dokumentasjon. Sekretariatet mottar i løpet av året mange henvendelser fra lokale og regionale myndigheter med anmodninger om mer detaljert informasjon om virksomheters sikkerhetsrapporter, meldinger og tilsynsresultater. Antallet innsynsbegjæringer er relativt stabilt.

2. Rapportering av status for planlagte aktiviteter i 2018

2.1 Videre implementering av Seveso III-direktivet

Seveso III-direktivet stiller en del krav til norske myndigheter som ikke ivaretas i storulykkeforskriften og som må ivaretas på annet vis. Dette ble omtalt i et notat om myndighetenes plikter etter Seveso III, som ble sendt alle etatene og deres departementer i 2014. Blant annet ble det identifisert et behov for å få til en bedre forankring av kravene i Seveso III-direktivet om ekstern beredskap og arealplanlegging i norsk myndighetspraksis og relevant lovgivning, noe det har vært jobbet systematisk med de senere årene. Det er imidlertid også andre områder myndighetene må sørge for å ivareta gjennom praksis og samarbeid. Det er i 2018 utarbeidet en oppfølgingsplan for å sikre ivaretagelse av gjenstående identifiserte tiltak, og i 2018 har koordineringsgruppen arbeidet med:

- Tiltak for å bidra til at lokale nød- og beredskapssetater får nødvendig informasjon fra storulykkevirksomheter for å etablere eksterne beredskapsplaner, jf. Sevesodirektivet Artikkel 12. Koordineringsgruppen har utarbeidet en mal for hva slags informasjon som skal sendes fra virksomheter til nød- og beredskapssetatene. Denne malen er sendt på en begrenset høring til utvalgte storulykkevirksomheter og representanter for ulike nød- og beredskapssetater, med høringsfrist 15. februar 2019.
- Etablering av oversikt over andre EU-direktiver som storulykkemyndighetene forvalter, og relevante rapporterings- og tilsynskrav som følger av direktivene, jf. Sevesodirektivet Artikkel 6 nr.3. Basert på den samlede oversikten skal myndighetene vurdere mulig samordning av rapportering og tilsyn med tanke på effektivisering for virksomheter og myndigheter.
- Rutine for DSBs rapportering til EUs uhellsdatabase eMARS, jf. Sevesodirektivet Artikkel 18.
- Rutine for koordineringsgruppens samarbeid når en myndighet identifiserer en virksomhet som synes å ha åpenbart utilstrekkelige tiltak for forebygging og begrenning av storulykker, jf. Sevesodirektivet Artikkel 19.
- Gjennomgang av DSBs kartdata for å vurdere mulige naturfarer for storulykkevirksomhetene, jf. Sevesodirektivet Artikkel 20. Dataene skal analyseres videre i 2019.

Behov for særskilte informasjonstiltak (seminar eller annet tiltak i 2018 eller 2019) for offentlige aktører innen området beredskap og arealplanlegging er vurdert. Det ble konkludert at vi skal bruke allerede eksisterende arenaer og møteplasser for å gi nødvendig informasjon.

DSB har også i 2018 informert fylkesmenn og kommuner om direktivets krav til arealplanlegging og beredskap. Betydningen av å planlegge og øve beredskap i forbindelse med storulykkevirksomheter, og betydningen av en god arealplanlegging i områdene rundt disse virksomhetene, har i 2018 vært et fast tema på DSBs styringsdialogmøter med Fylkesmannen.

DSB har i 2018 arbeidet videre med oppfølging av en rettslig utredning om mulige erstatningsmessige konsekvenser ved etablering av hensynssoner rundt eksisterende storulykkevirksomheter, men arbeidet er ikke avsluttet.

2.2 Årsrapport og oppsummering av tilsynsresultater for 2017

DSBs sekretariat utarbeidet en rapport som oppsummerte gruppens arbeid og oppnådde resultater i 2017, samt et vedlegg til rapporten som oppsummerer myndighetenes samlede tilsynsresultater på storulykkeområdet i 2017. Årsrapporten ble oversendt berørte departementer i mars 2018.

2.3 Utvikling av storulykketilsynet

Koordineringsgruppen har startet diskusjoner omkring endret struktur på temaer for tilsyn, slik at man kan bruke tilsynsresultatene bedre i forhold til målretting, planlegging, prioritering og måling av effektene av tilsyn. Analyse av tidligere tilsynsresultater skal utgjøre en viktig basis for dette arbeidet, men sekretariatet hadde ikke tilstrekkelige ressurser til å slutføre denne analysen i 2018 og analysen fortsetter og avsluttes i 2019.

2.4 Storulykkeseminar 2018 og planlegging for 2019

Dette årlige seminaret er en viktig faktor i arbeidet med å sikre at etatenes tilsynspersonell opptre mest mulig likt når de gjennomfører tilsyn, og bidrar til informasjon og erfaringsutveksling mellom etatene.

Seminaret i 2018 hadde 36 deltakere og ble gjennomført 23. og 24. januar 2018. Temaer var:

- Oppsummering av tilsynsresultater fra 2017 og informasjon fra storulykkesekretariatet om arbeidet i 2017 og planer for 2018
- Føringer for tilsynet i 2018 – obligatoriske temaer: Informasjon til allmennheten og beredskap.
- Informasjon om storulykkeforskriftens krav til beredskap
- Industrivernforskriften
- Presentasjon fra Fredrikstad brann- og redningskorps om samarbeid med storulykkevirksomheter
- Presentasjon fra Skangass Øra om beredskap tilpasset storulykkescenarioer og om samarbeidet med offentlige beredskapsaktører.
- Informasjon om storulykkeforskriftens krav til strategi for å forebygge og begrense storulykker, og presentasjon fra GE Healthcare og Statoil om deres arbeid med strategien.
- Gruppearbeid som forberedelse til tilsynet i 2018 og etterfølgende plenumsdiskusjon.
- Presentasjoner om hendelser ved Yara Porsgrunn og Recticel (virksomhetene presenterte).
- Presentasjon fra Petroleumstilsynet om erfaringer fra tilsyn med IT-sikkerhet

Evalueringene viste at deltakerne jevnt over var meget godt fornøyd med arrangementet og det faglige innholdet. I seminaret kom det frem at det var behov for å etablere en felles rutine for oppfølging av andre myndigheters avvik. Denne ble utarbeidet av koordineringsgruppen i etterkant av seminaret.

Storulykkeseminar 23. og 24. januar 2019 ble planlagt og forberedt av DSBs sekretariat og Petroleumstilsynet høsten 2018.

2.5 Tilsynet på storulykkeområdet

Obligatorisk tema i tilsynet i 2018 var:

- Beredskap med fokus på om beredskapsplanen er i samsvar med kravene i § 11 og vedlegg IV, og om beredskapen er basert på virksomhetens storulykkescenarioer,
- informasjon til allmennheten, med utsjekk av om informasjonen er lett tilgjengelig på internett som en viktig del av tilsynet,
- oppfølging av rapport fra forrige storulykketilsyn.

Tilsynet i 2018 ble gjennomført med bakgrunn i den fordelingen som ble besluttet i planleggingsmøte november 2017. For 2018 var det planlagt totalt 80 tilsyn. Totalt ble det gjennomført 78 storulykkes-tilsyn. Som sagt innledningsvis har DSB i 2018 brukt færre ressurser på tilsyn enn de andre myndighetene, da det var behov for å fristille ressurser for å arbeide med ulike omstillingsaktiviteter knyttet til effektivisering av forvaltningsoppgaver, herunder forbedring og effektivisering av tilsyn i DSB. Som kompenserende tiltak ble de tilsynene som DSB var satt opp med gjennomført som internettbaserte kartleggingstilsyn vedr. virksomhetenes informasjon til allmennheten. I tillegg gjennomførte DSB en tilsynsaksjon som omfattet 7 meldepliktige eksplosivlagre som opprinnelig ikke var satt opp med tilsyn. NSO har gjennomført 4 ordinære industrivern-tilsyn hvor storulykkesforskriften også var tema i løpet av tilsynet.

Ut over det ordinære tilsynet ble det også i 2018 gjennomført særskilt oppfølging av en virksomhet med manglende vilje eller evne til å gjennomføre forbedringer. Denne virksomheten ble i løpet av 2018 lagt ned.

Tilsynet ble gjennomført etter følgende fordeling:

Etat	Ordinære tilsyn	Konserntilsyn	Kartleggings-tilsyn	Annet
Arbeidstilsynet	14	3		
Miljødirektoratet	19	4		
NSO	10 (1 felles med Ptil)			Tilsyn Sydhavna med DSB. 4 ordinære IV-tilsyn hvor SUF-temaer ble inkludert i tilsynet.
Ptil	6 (1 felles med NSO)			Fellestilsyn omfattet to § 9 virksomheter (Equinor og AGA)
DSB			22	Tilsyn Sydhavna med NSO. Eksplosivaksjon.

Totalt med konserntilsyn, kartleggingstilsynet og de andre tilsynene omfattet den samlede tilsynsaktiviteten i 2018 55 sikkerhetsrapportpliktige og 140 meldepliktige anlegg.

I henhold til Seveso III-direktivet skal det være årlig tilsyn med sikkerhetsrapportpliktige virksomheter og tilsyn hvert tredje år med meldepliktige virksomheter, dersom ikke myndighetene har en berettiget plan om noe annet. Tilsynsfrekvens for sikkerhetsrapportpliktige virksomheter ble i 2018 ikke overholdt fordi DSB gjennomførte kartleggingstilsyn og ikke tilsyn på stedet. Avlyste tilsyn bidrar også til avvik fra direktivkravet. For meldepliktige virksomheter har det alltid vært problematisk å overholde frekvenskravet, og dette har ikke blitt mindre utfordrende etter at EUs frekvenskrav ble endret fra 4 til 3 år. I alle tilsyn med meldepliktige virksomheter vurderer derfor tilsynsteamene om det er forsvarlig med en plan for sjeldnere tilsyn for den spesifikke virksomheten.

21 av 97 rapportpliktige virksomheter hadde ikke tilsyn i 2018 fordi det er etablert en flerårig tilsynsplan for disse, eller fordi de er omfattet av en konsernplan.

Vedrørende konserntilsyn må vi bemerke at disse bidrar til at vi kan kvittere ut tilsyn med en del meldepliktige virksomheter, selv om vi ikke har vært på stedet. Kun utvalgte virksomheter som er omfattet av konsernplaner blir besøkt i løpet av konserntilsynet. Virksomhetene forventes selv å følge opp avdekkede feil og mangler i de

anleggene vi ikke besøker, og forventes å rapportere tilbake på dette. Vi anser dette som effektivt både for virksomheter og myndigheter.

Koordineringsgruppen mener derfor å ha lykket godt med risikobaseringen av tilsynet innenfor de rammene som EU har gitt i Seveso III-direktivet, og vil fortsette arbeidet med risikobasering av tilsynet med storulykkevirksomhetene både gjennom etablering av flerårige tilsynsplaner for virksomheter som kvalifiserer for sjeldnere tilsyn, og gjennom effektivisering av tilsynet med konsern som eier flere virksomheter underlagt forskriften. Dette bidrar til en styring av ressursbruken mot virksomheter hvor tilsyn er mer påkrevd.

Koordineringsgruppen har i 2018 vurdert tilsynsplaner og konsernplaner som følger:

- 18 sikkerhetsrapportpliktige virksomheter er vurdert for to- eller treårig plan, basert på innspill fra tilsynspersonell. Av disse ble åtte avslått og skal vurderes på nytt ved senere tilsyn og 10 ble vedtatt,
- 15 meldepliktige virksomheter er vurdert endret tilsynsfrekvens (mer enn tre år). Av disse ble det vurdert at to virksomheter kvalifiserte for sjeldnere tilsyn,
- konsernplan for ni konsern,
- særskilt tilsynsplan for Oslo Sydhavn som omfatter to sikkerhetsrapportpliktige virksomheter og to meldepliktige virksomheter.

Kommentarer til de samlede tilsynsresultatene

- Gjennomsnittlig antall funn i tilsynene i 2018 er 2,6 og er betydelig lavere enn i 2017 (snitt 3,8), men tallene er ikke direkte sammenlignbare, fordi DSB kun gjorde tilsyn med informasjon til allmennheten.
- For de obligatoriske temaene kan vi kommentere som følger:
 - Det var som forventet en kraftig økning av antallet avvik og anmerkninger sammenliknet med tidligere år. Dette er alltid tilfellet med de obligatoriske temaene.
 - Det ble rapportert langt flere avvik hos de meldepliktige enn hos de som leverer sikkerhetsrapport. Dette kan nok forklares med at temaene innebar nye eller skjerpede krav for meldepliktige virksomheter i storulykeforskriften av 2016 i forhold til den forrige.

En mer detaljert omtale av de samlede tilsynsresultatene er gitt i vedlegg 1.

Koordineringsgruppen utarbeidet i desember 2018 føringer for tilsynet i 2019.

Arbeidet med en samlerapport om resultater fra siste ti års storulykketilsyn ble påbegynt men ikke avsluttet, da ressursene i stedet ble benyttet til gjennomføring av kartleggingstilsyn.

2.6. Oversikt over og informasjon om storulykkevirksomheter og ny digital løsning for denne informasjonen.

Oversikter over rapport- og meldepliktige virksomheter oppdateres kontinuerlig av sekretariatet. Oversiktene benyttes aktivt både i tilsynsplanlegging, i forbindelse med informasjon til regionale og lokale myndighetene om storulykkevirksomheter innenfor deres ansvarsområder, og for andre oppgaver som krever slik oversikt.

Pr. 31.12.2018 kan vi summere opp som følger:

- Det er registrert 97 sikkerhetsrapportpliktige og 240 meldepliktige storulykkevirksomheter.
- Eksplosivlagre utgjør ca. 40 % av virksomhetene og tankanlegg for olje og gass utgjør ca. 25 % av virksomhetene
- 160 kommuner har storulykkevirksomheter

Oppdaterte oversikter over storulykkevirksomheter ble sendt ut fra DSBs sekretariat til regionale og lokale offentlige etater i desember 2018. Slik informasjon har blitt gitt årlig siden juni 2006.

DSBs sekretariat oppdaterer årlig individuelle oversikter over tilsynsresultater for hver enkelt storulykkevirksomhet. Oversiktene sendes tilsynspersonell som informasjon for tilsynsplanleggingen, og bidrar

også til at vi lettere kan identifisere virksomheter som har gjentatte avvik innenfor samme område, og som ikke evner eller har vilje til å iverksette nødvendige forbedringer etter tilsyn.

Ny digital løsning for informasjon om storulykkevirksomheter:

DSB har i 2018 igangsatt en konseptutredning for digitalisering av informasjonen vi innhenter på storulykkeområdet. Konseptutredningen er ikke avsluttet og fortsetter i 2019.

2.7 Seveso-konferanse og Seveso-nettverk

Sevesokonferansen ble gjennomført 20. september i 2018. Antallet deltakere (fra virksomheter, myndigheter, andre) var 134. I programkomiteen for arrangementet var Lloyds Register, Fellekjøpet, LO, NSO og DSB.

Temaer på konferansen var:

- Risikovurderinger og DSBs retningslinjer for kvantitative risikoanalyser, med innledning fra DSB og gjennomgang av retningslinjen fra Lloyds.
- Strategi for forebygging og begrenning av storulykke med innlegg fra DSB, Borregaard AS og Equinor ASA.
- Sikkerhet ved eierskifte i kjemisk industri, med innlegg fra Bunker Oil AS om erfaringer og utfordringer ved å kjøpe opp anlegg, innlegg fra Ulrik Odén om erfaringer fra due diligence relatert til salg av virksomheter. I tillegg presenterte DSB ny OECD-veiledning om eierskifte i virksomheter som håndterer farlige kjemikalier.
- Informasjon fra storulykkemyndighetene.
- Læring fra hendelse på Sture-terminalen.

Evaluering av konferansen ble gjort ved bruk av Survey Exact, og viser at deltakerne var meget fornøyde med konferansen. Evalueringsrapporten finnes i vedlegg 2 til årsrapporten.

På grunn av at det ble arrangert Sevesokonferanse, var det ikke behov for et møte med Sevesonettverket i 2018.

2.8 Temadag om gjennomgang av sikkerhetsrapporter

Temadag for tilsynspersonell ble arrangert hos Miljødirektoratet 13. september 2018. Programkomité var KFS-representantene fra Arbeidstilsynet og Miljødirektoratet. Formålet med temadagen var å gi støtte og hjelp for saksbehandlere som behandler sikkerhetsrapporter, økt felles forståelse for hva som bør sjekkes ut blant de ulike storulykkemyndighetenes saksbehandlere, bidra til større likebehandling av virksomheter, og få innspill til nytt felles hjelpedokument for gjennomgang av sikkerhetsrapporter som koordineringsgruppen hadde utarbeidet.

Arrangementet hadde 31 påmeldte og det ble informert om vurdering av sikkerhetsrapport opp mot krav i storulykeforskriften og mal for sikkerhetsrapport, gjennomført gruppediskusjoner for vurdering av på forhånd utsendt sikkerhetsrapport og gitt informasjon fra en erfaren kontrollør om hvordan sikkerhetsrapporten best kan brukes i tilsynet.

Tilbakemeldinger fra deltakerne var positive, og det ble kommentert at deltagerne gjennom gruppearbeidet fikk inntrykk av hvordan myndighetene vektlegger ulike ting i gjennomgangen, og at det derfor er verdifullt at flere etater ser på rapportene.

2.9 Effektivisering av storulykkemyndighetenes vurdering av meldinger og sikkerhetsrapporter.

Koordineringsgruppen har 2018 prøvd ut hvordan myndighetene samlet kan effektivisere behandlingen av meldinger, ved å etablere en ordning om at kun en myndighet vurderer meldingene som kommer inn på vegne av alle myndighetene. Ordningen er nedfelt i en rutine om fordeling av meldinger. Erfaringer så langt er positive. DSB sitt sekretariat bruker imidlertid noe mer tid på hver enkelt tilbakemelding til virksomheten, for å sikre likebehandling av meldingene.

Erfaringene med denne praksisen skal brukes i vurderingen av en tilsvarende ordning for sikkerhetsrapporter. Med basis i erfaringene så langt, og kommentarer fra temadagen, kan det være at sikkerhetsrapporter i en prøveperiode fordeles til to myndigheter.

2.10 Informasjon fra koordineringsgruppen

Sekretariatet har i 2018 laget to nyhetsoppslag for etatenes hjemmesider. Tema for disse har vært Sevesokonferansen 2018, tema for tilsyn med storulykkevirksomheter i 2018, resultater tilsynet i 2017, og om nye publikasjoner fra EUs storulykkebyrå MAHB.

2.11 Dominovedtak

DSBs sekretariat har varslet vedtak om dominoeffekt for 18 virksomheter.

2.12 Internasjonalt arbeid

DSB og Miljødirektoratet har deltatt på møte og tilhørende workshop i Seveso Expert Group (SEG) i 2018.

DSB har deltatt på møter i arbeidsgruppen og i styringsgruppen for tilsyn (Technical Working-group 2 - TWG2) i 2018. TWG2 arbeider for erfaringsutveksling på tilsynsområdet og arrangering av Mutual Joint Visits (MJVer) for tilsynspersonell.

DSB har også deltatt i arrangementskomitéene for MJV i Østerrike om sikkerhetsindikatorer. 3 representanter fra henholdsvis DSB og Ptil deltok på MJV'en. Ptil og Fellesforbundet holdt innlegg om erfaringer med RNNP (risikonivå i norsk petroleumsvirksomhet) på MJV'en.

2.13 Planer for Koordineringsgruppens arbeid i 2019

Koordineringsgruppen utarbeidet i desember 2018 en aktivitetsplan for arbeidet i 2019.

Tønsberg 28. februar 2019

Ragnhild Gjøstein Larsen

På vegne av Koordineringsgruppen for storulykeforskriften

Vedlegg 1: Oppsummering av tilsynsresultater for 2018

A. Innledning

En generell omtale av tilsynet i 2018 er gitt i kapittel 2.5.

Obligatorisk tema i tilsynet i 2018 var:

- beredskap med fokus på om beredskapsplanen er i samsvar med kravene i § 11 og vedlegg IV, og om beredskapen er basert på virksomhetens storulykkescenarioer,
- informasjon til allmennheten, med utsjekk av om informasjonen er lett tilgjengelig på internett som en viktig del av tilsynet
- oppfølging av rapport fra forrige storulykketilsyn.

Kommentarer til de samlede tilsynsresultatene

- Gjennomsnittlig antall funn i tilsynene i 2018 er 2,6 og er betydelig lavere enn i 2017 (snitt 3,8), men tallene er ikke direkte sammenlignbare, fordi DSB kun gjorde tilsyn med informasjon til allmennheten.
- For de obligatoriske temaene kan vi kommentere som følger:
 - Det var som forventet en kraftig økning av antallet avvik og anmerkninger sammenliknet med tidligere år. Dette er alltid tilfellet med de obligatoriske temaene.
 - Det ble rapportert langt flere avvik hos de meldepliktige enn hos de som leverer sikkerhetsrapport. Dette kan nok forklares med at temaene innebar nye eller skjerpede krav for meldepliktige virksomheter i storulykkeforskriften av 2016 i forhold til den forrige.

B. Mer detaljert om storulykketilsynet i 2018 og resultatene av dette

a) Resultater fra tilsynet i 2018 sammenliknet med tidligere år

Det ordinære tilsynet med storulykkevirksomhetene i 2018 avdekket til sammen 98 avvik og 107 anmerkninger. Dette representerer i gjennomsnitt 1,26 avvik og 1,37 anmerking pr tilsyn, eller et samlet gjennomsnitt på 2,63 funn pr tilsyn (se Tabell 1). Tallene er betydelig lavere enn for 2017, men kan egentlig ikke sammenlignes direkte pga DSBs tilsynsform i 2018. DSB hadde avdekket flere forhold dersom det hadde vært gjennomført ordinære tilsyn, og ikke bare tilsyn med informasjon til allmennheten.

Ser vi på den generelle utviklingen ift. antall funn på tilsynene, har vi registrert følgende utvikling fra 2009:

År	Antall tilsyn	Gjennomsnitt avvik pr tilsyn	Gjennomsnitt anm. pr tilsyn	Gjennomsnitt funn (avvik + anmerkninger) pr tilsyn
2009	49	1,3	1,6	2,9
2010	69	0,9	2,4	3,3
2011	60	1,6	1,9	3,5
2012	63	2,3 (§6: 3,9)	1,8 (§6: 2,2)	4,1 (§6: 6,1)
2013	57	2,1 (§ 6: 3,0)	2,0 (§ 6: 2,6)	4,1 (§ 6: 5,6)
2014	58	2,1 (§ 6: 2,5)	2,2 (§ 6: 2,4)	4,3 (§ 6: 5,9)

2015	56	1,3 (§ 6: 2,05)	1,9 (§ 6: 2,1)	3,2 (§ 6: 4,15)
2016	56	1,8 (§ 6: 2,0)	2,2 (§ 6: 2,5)	4,0 (§ 6: 4,5)
2017	74	1,9 (§6: 1,86)	1,9 (§6: 1,94)	3,8 (§6: 3,8)
2018	78	1,26 (§6: 1,75)	1,37 (§6: 1,36)	2,63 (§6: 3,1) <i>Dessverre ikke sammenlignbare tall pga DSBs tilsynsform i 2018.</i>

Tabell 1: Utvikling i gjennomsnittlig antall funn fra 2009 – 2018

Det gjennomsnittlige antallet avvik for meldepliktige virksomheter er igjen høyere enn for de som leverer sikkerhetsrapport. Dette antas å kunne delvis forklares med at det er ført tilsyn med nye krav til meldepliktige virksomheter. Både informasjon til allmennheten og beredskapsplaner er nye krav for de meldepliktige virksomhetene, og det var derfor ikke uventet at vi ville finne flere mangler hos de meldepliktige virksomhetene innenfor disse temaene.

Til tross for dette er resultatene likevel langt bedre for de meldepliktige, enn i mange tidligere år. Går vi tilbake til 2012 var det gjennomsnittlige antallet funn ved tilsynet 4,1, mens gjennomsnittet for de meldepliktige virksomhetene var 6,1. For 2018 er det samme tallene henholdsvis 2,6 og 3,1. Vi vil i kommende år følge med på denne utviklingen.

Koordineringsgruppen har i mange år vært opptatt av at det i tilsynsrapportene må fremgå tydelig hvilket regelverk det påpekes brudd på. Det er viktig å angi hjemmel både i storulykkeforskriften, internkontrollforskriften og etatenes eget fagregelverk. Dette bidrar til at virksomhetene får en bedre forståelse av sammenhengen mellom fagregelverket, storulykkeforskriften og internkontrollforskriften. Vi har siden 2010 erfart jevnlig forbedring med hensyn til det hjemmelsgrunnlaget som angis i tilsynsrapportene, i 2010 var storulykkeforskriften benyttet som hjemmelsgrunnlag for avvik i 30 % av rapportene fra storulykketilsynet, I 2018 var tallet 98 %.

b) Fordeling av avvik og anmerkninger på tema

Det er i 2018 utarbeidet en ny kategorisering av avvik og anmerkninger. Denne er som følger:

Hovedgruppe	Denne gruppen omfatter
1. Styringssystem og organisering	<ul style="list-style-type: none"> • systemdokumentasjon og internkontroll • avviksbehandling, uhellssoppfølging, oppfølging tilsynsrapporter • internt tilsyn/ interne gjennomganger/ ledelsens gjennomgåelse/systematisk overvåking/ egenkontroll/ og gjennomgang • uklare ansvarsforhold, organisasjonsforhold, medvirkning • styring av endringer • generell opplæring / system for opplæring • samordning med off. etater og nabovirksomheter

2. Driftskontroll	<ul style="list-style-type: none"> • tekniske og praktiske forhold, merking, • vedlikehold og kontroll • daglige HMS-relaterte rutiner, driftsrutiner • driftsopplæring • alt som vedrører sikkerhetsdatablader • utslipp
3. Identifikasjon og vurdering av risiko for storulykke	<ul style="list-style-type: none"> • kartlegging, dokumentasjon og rutiner • opplæring relatert til risiko • uklar eller manglende identifikasjon av scenarier • andre forhold relatert til vurdering og dokumentasjon av risiko
4. Beredskap og øvelser	<ul style="list-style-type: none"> • forhold relatert til beredskapsplan, dokumentasjon, organisering, robusthet • beredskapsopplæring • øvelser • tekniske ting, utstyr som vedrører beredskapen
5. Andre krav i SUF	<ul style="list-style-type: none"> • sikkerhetsrapport/melding • informasjon til allmennheten • informasjon til lokale/ regionale offentlige instanser • strategi • domino
6. Andre krav i fagregelverk	<ul style="list-style-type: none"> • eksplosjonsvern • forhold relatert til miljø fagregelverk • forhold relatert til arbeidsmiljø fagregelverk • forhold relatert til PTIL fagregelverk • forhold relatert til DSB fagregelverk • forhold relatert til NSO fagregelverk • ulike forhold rundt sikring (security)

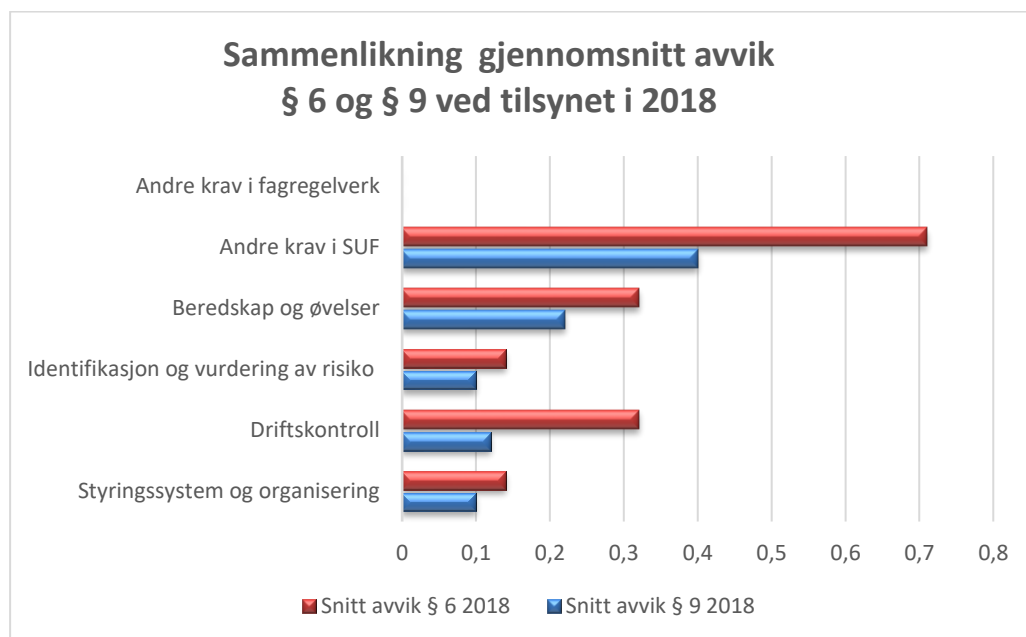
Nedenfor er det listet opp hvordan avvik og anmerkninger fra samtlige tilsyn i 2018 er fordelt på ulike tema. Tallene i parentes angir resultatene i 2017.

Tema	Antall avvik 2018 (2017)	Antall anm. 2018 (2017)
Styringssystem og organisering	9 (28)	19 (51)
Driftskontroll <i>(vedlikehold var obligatorisk tema 2017)</i>	15 (62)	23 (51)
Identifikasjon og vurdering av risiko for storulykke	11 (15)	7 (12)
Beredskap og øvelser <i>(beredskap var obligatorisk tema 2018)</i>	20 (4)	30 (5)
Andre krav i SUF <i>(informasjon til allmennheten var obligatorisk tema 2018)</i>	40 (17)	21 (12)
Andre krav i fagregelverk	2 (20)	7 (7)

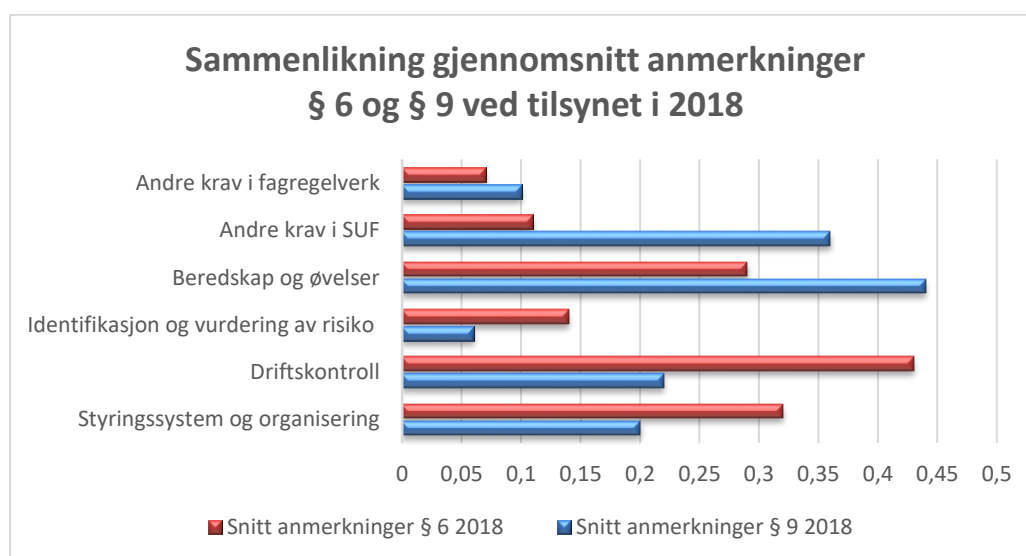
Tabell 2: Avvik og anmerkninger fordelt etter tema

Det er som nevnt tidligere, ikke uventet at det er en stor økning i antallet avvik og anmerkninger innenfor de obligatoriske temaene beredskap og informasjon til allmennheten.

I figurene nedenfor sammenlignes hva vi fant ved tilsynet hos de meldepliktige og de sikkerhetsrapportpliktige virksomhetene i 2018. Fordi det er gjennomført ulike antall tilsyn benyttes gjennomsnittstall pr tilsyn for å illustrere forskjellene. Innenfor alle temaer finner vi flere avvik hos de meldepliktige virksomhetene, og det er heller ikke uventet at meldepliktige virksomheter ikke arbeider like godt som de sikkerhetsrapportpliktige innenfor områdene driftskontroll, identifikasjon/vurdering av risiko og styringssystem/organisering.

Figur 1. Diagram avvik 2018, obligatorisk tema informasjon til allmennheten er omfattet i kategorien "Andre krav i SUF"

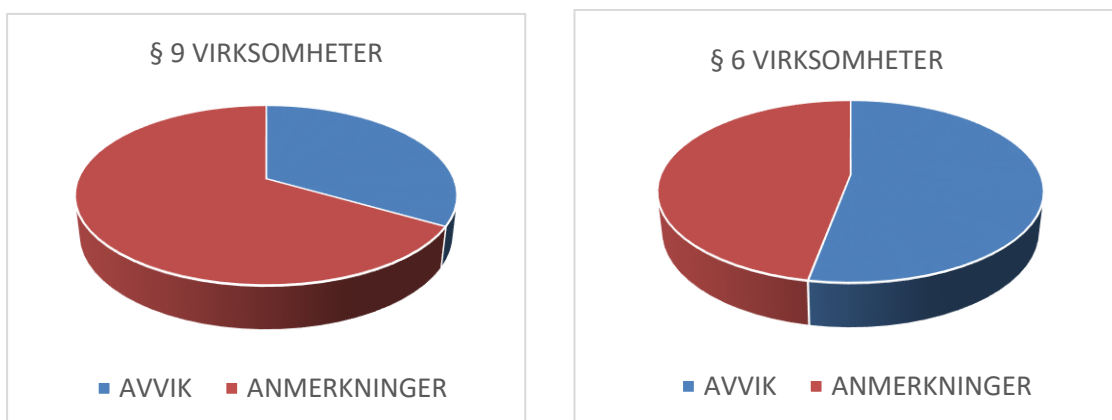
Figur 2. Diagram anmerkninger 2018, obligatorisk tema informasjon til allmennheten er omfattet i kategorien "Andre krav i SUF"

c) Resultater for obligatoriske tema – litt mer detaljer.

Resultater for obligatorisk tema beredskap og øvelser.

- Sikkerhetsrapportpliktige virksomheter (§ 9)
 - Avvik i 20 % av tilsynene
 - Anmerkninger i 28 % av tilsynene
- Meldepliktige virksomheter (§ 6)
 - Avvik i 29 % av tilsynene
 - Anmerkninger i 28 % av tilsynene

Figurene nedenfor viser fordelingen av avvik og anmerkninger for temaet beredskap og øvelser.

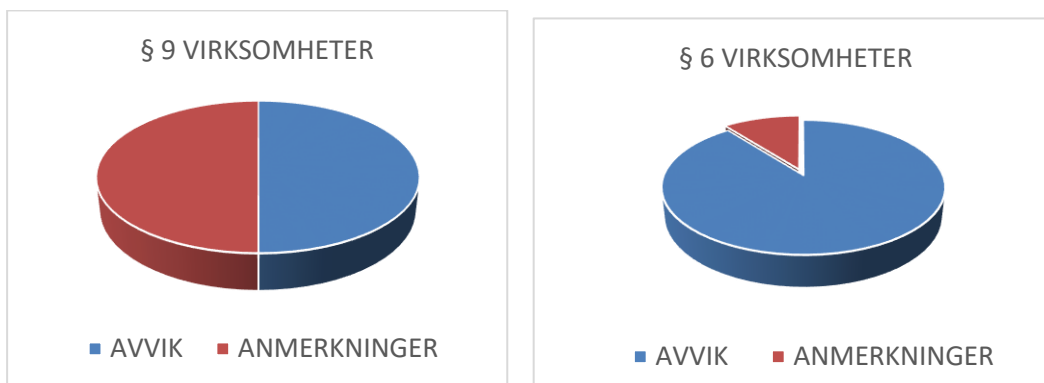

Figur 3 Fordeling av avvik og anmerkninger for temaet beredskap og øvelser.

Resultater for obligatorisk tema informasjon til allmennheten.

- Sikkerhetsrapportpliktige virksomheter (§ 9)
 - Avvik i 28 % av tilsynene
 - Anmerkninger i 28 % av tilsynene
- Meldepliktige virksomheter (§ 6)
 - Avvik i 68 % av tilsynene
 - Anmerkninger i 7 % av tilsynene

Figurene nedenfor viser fordelingen av avvik og anmerkninger for temaet informasjon til allmennheten.

Figur 4 Fordeling av avvik og anmerkninger for temaet informasjon til allmennheten.

d) Eksempler på funn fra tilsynet i 2018

Nedenfor gis noen eksempler på avvik og anmerkninger som er påpekt gjennom tilsynet. Formuleringene er ikke identiske med tilsynsrapportene, og eksemplene er gitt for å vise typiske mangler som påpekes innenfor utvalgte områder

Obligatorisk tema beredskap og øvelser – eksempler på avvik.

Sikkerhetsrapportpliktige	Meldepliktige
Virksomhetens beredskap har mangler.	Virksomheten oppfyller ikke kravene til beredskap og beredskapsplaner i storulykkeforskriften.
Industrivernet er ikke organisert med tilstrekkelig antall innsatspersonell	Det foreligger ikke en beredskapsplan tilpasset anlegget
Virksomheten har ikke gjennomført beredskapsøvelser for storulykkescenarioer	Storulykkescenarioene inngår ikke i øvelsesplanen
Opplæring og øving må inneholde kunnskap om identifiserte scenarier.	Virksomheten mangler en dokumentert beredskapsplan og har ikke gjennomført beredskapsøvelser.

Resultater for obligatorisk tema beredskap og øvelser – noen eksempler på kommentarer gitt i tilsynsrapportene:

- Beredskapsplanene mangler beskrivelse av:
 - varsling av personell og hvordan de skal forholde seg,
 - forslag til forhåndsregler for 3. person,
 - hva som skal formidles til eksterne nød- og beredskapssetater,
 - hvordan miljøet blir rensert og rehabilitert etter en storulykke,
 - rutiner for bistand til eksterne nød- og beredskapssetater når hendelsen får konsekvenser utenfor egen virksomhet.
- De enkelte virksomhetene har i sine beredskapsplaner beskrevet scenario som et utgangspunkt for tilpasningen av beredskapen og industrivernet, men disse scenarioene inngår ikke i opplæring av kjentmann.
- Virksomhetene kunne ikke dokumentere at Redningsstaben har gjennomført øvelser i henhold til forskrift. Personer i redningsstab skal minimum øves en gang i året i de oppgavene de kan bli stilt ovenfor.

Obligatorisk tema informasjon til allmennheten – eksempler på avvik.

Sikkerhetsrapportpliktige	Meldepliktige
Virksomheten har ikke informasjon til allmennheten elektronisk tilgjengelig.	Virksomheten har ikke utarbeidet informasjon til allmennheten.
Virksomhetens informasjon til allmennheten er ikke oppdatert på nettsiden	Virksomheten har mangler ved oppfyllelse av krav i storulykkeforskriften til informasjon til allmennheten
Virksomhetens informasjon til allmennheten har noen mangler.	Informasjon til allmennheten om sikkerhetstiltak mangler beskrivelse av varsling til berørte ved en storulykke
Virksomhetens mangler rutine for oppdatering og formidling av informasjon til allmennheten.	Virksomheten oppfyller ikke kravene i storulykkeforskriften til å gi informasjon til allmennheten om sikkerhetstiltak

Resultater for obligatorisk tema informasjon til allmennheten – noen eksempler på kommentarer gitt i tilsynsrapportene:

- Informasjon til allmennheten kunne ikke finnes ved søk på virksomhetens egen nettside, eller på nettsidene i kommunen.

- Virksomheten har informasjon for de som skal besøke industriparken på sin nettside, men denne informasjonen dekker ikke kravet til å informere allmennheten.
- Virksomhetens informasjon til allmennheten må oppdateres og også fordeles til personer utenfor anlegget som kan bli berørt ved en eventuell hendelse.
- Konsernet har ikke elektronisk tilgjengelig informasjon til allmennheten for de meldepliktige anleggene.
- Brosyren er elektronisk tilgjengelig på kommunens nettside, men den er vanskelig å finne.
- Informasjonen foreligger ikke elektronisk.
- Virksomheten har ikke inkludert i sitt internkontrollsystem hvilke opplysninger som skal inn i informasjonen og hvor ofte den skal oppdateres.

Noen eksempler på hva som mangler. Det mangler beskrivelse av/informasjon om:

- at informasjon vedrørende tilsyn kan innhentes hos DSB,
- dato for siste oppdatering,
- informasjon om kjemikalienes farlige egenskapene,
- de viktigste typer av scenarioer for storulykke og hvilke tiltak som treffes for å håndtere disse,
- henvisning til samarbeid med brannvesenet om beredskapsplan,
- varsling til berørte ved en storulykke.

Eksempler på avvik og anmerkninger innen de andre kategoriene:

Styringssystem og organisering.

- Virksomheten kan ikke dokumentere at evaluering av HMS-styringssystemet inngår i ledelsens gjennomgåelse.
- Det er misforhold mellom innrapportert korrektivt tiltak og status etter tilsyn september 2017.
- Virksomheten har mangler ved internkontrollen.
- Virksomheten mangler plan for korrigerende tiltak i forbindelse med lagring av CO₂.
- Virksomhetens HMS-system mangler en prosedyre/beskrivelse som sikrer at risikoanalysene knytta til storulykkekjemikalierne regelmessig blir gjennomgått og eventuelt revidert.

Driftskontroll.

- Virksomheten har mangler ved vedlikeholdsarbeidet i forhold til storulykke og tanklagring.
- Virksomhetens forebyggende vedlikeholdssystem har mangler.
- Kjølemediums-tankene med relevante rørstrekk og pumpeanlegget til bunkringsanlegget på ferjekaia er ikke merket forskriftsmessig.
- Anleggenes tanker, kolonner og rør er ikke tilstrekkelig merket med farepiktogram, kjemikalienavn og strømningsretning der de inneholder farlige (merkepliktige) kjemikalier.
- Tanker, rørsystemer og tilhørende utstyr er ikke underlagt et forebyggende inspeksjons- og vedlikeholdssystem.

Identifikasjon og vurdering av risiko for storulykke.

- Virksomheten har mangler i sine rutiner for kartlegging av farer og iverksetting av nødvendige tiltak for å redusere risikoforhold. Samordningen av slike rutiner med eksternt firma er mangelfull.
- Kartlegging og risikovurdering av uønskede tilsiktede hendelser ved håndtering av farlig stoff er mangelfull.
- Virksomheten har mangler ved dokumentasjon av oppfølging av tiltak foreslått i gjennomført HAZID.
- Utendørs mellomlagring av IBC- containere med additiver utgjør en fare for forurensning og lagringen har ikke vært underlagt en dokumentert risikovurdering.
- Virksomheten har mangler ved gjennomføring og oppfølging av risikovurderinger.

Andre krav i fagregelverk (kun anmerkninger gitt innenfor denne kategorien).

- Virksomheten gjennomfører ikke månedlige analyser av injeksjonsgassens sammensetning.
- Virksomheten har ikke hvert år levert farlig avfall fra laboratoriet når mengden er over 1 kg.
- Beredskapsplan er ikke sendt til Petroleumstilsynet.
- Merking av Ex-soner samsvarer ikke med virksomhetens sonekart.
- Ved arbeid i tanker som har inneholdt farlig stoff, skal arbeidsatmosfæren kontrolleres av kompetent person før ansatte entrer tanken. Navnet på den kompetente person eller personer skal meldes til Arbeidstilsynet.

Vedlegg 2: Rapport fra evaluering av Sevesokonferansen

Vedlegget finnes i eget dokument.